

Za navadno dvestopno vrsto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat, 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; več pis-menke plačujejo po prostoru. Za vsak list mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

V torek,

četrtak in saboto

izhaja in velja:

Za celo leto . . .	7 for. 50 kr.
„ pol leta . . .	3 „ 70 „
„ četrt leta . . .	2 „ — „
„ mesec . . .	— „ 70 „
Po pošti:	
Za celo leto . . .	9 for. 50 kr.
„ pol leta . . .	4 „ 80 „
„ četrt leta . . .	2 „ 50 „
„ mesec . . .	— „ 90 „

Št. 46.

V Celovcu v saboto 20. aprila 1867.

Tečaj III.

Zavolj velikonočnih praznikov pride prihodnji list ravno take velikosti kakor danes v četrtek 25. apr. na svitlo.

En dan v Ljubljani.

Vse za vero, cesarja, domovino!
(Na dalje.)

Uradniki naši, ki so sicer z malo izjemami sila voljno orodje v rokah vlade, kedar gre za obdržanje in povzdigo nemške supremacije, ki si pa, kedar nam naše narodne pravice kratijo, v angeljske nedolžnosti roke umivajo, češ, da morajo kot zvesti c. k. vladini služabniki tako ravnati, so pri tej priliki zopet pokazali, da znajo visoki c. kr. vladi ne samo podporo odreči, ampak tudi se jej naravnost zoperstaviti, kedar koli take naredbe izda in zaukaže, ki so Slovanom le kolikaj pravične. In kaj je bil glavni vzrok, da so se nemški „liberalci“ in ž njimi celó mnogi cesarski služabniki blagim vladinim nameram zoperstavljali in januarski reichsrath zavrgli? Rekli so, da so storili to največ zaradi tega, ker so bili v strahu, da bi se jim potem, ako bi se volitve v smislu januarskega patenta, to je, ne po skupinah, ampak iz ple-numa deželnih zborov v reichsrath vršile, velika krivica godila, češ, da bi potem česka večina v praškem in brnskem deželnem zboru uboge Nemce popolnoma v pestéh imela in lahko same Čehe v reichsrath poslala, Nemce pa na cedilu pustila. — Če bi tudi res Čehi kaj tacega nameravali, bi pri vsem tem pošteno in pravično ravnali, ako se to, kar na pr. koroški Nemci s slovensko manjšino vganjajo, pošteno in pravično imenovati more; ali pošteni Čehi so svojim nemškim sodeželanom obljubili, da jim nočejo krivega s krivim povračati, marveč da hočejo radovoljno pripustiti, da se toliko Nemcev v

reichsrath pošlje, kolikor jim jih v primeri na število nemških prebivalcev pripada. Nemcem se ne bi po takem ni najmanjša krivica godila. Ali nemški „spravoljubi“ se vendar niso v to podali, marveč se raji na ves glas drli, da ne bodo nikdar v to privolili, da bi se počez iz celega zbora v reichsrath volilo, če bi se tudi toliko Nemcev izvolilo, kolikor jih na Nemce spada; kajti ako bi le toliko nemških zastopnikov v reichsrathu imeli, kolikor jim jih po številu nemških prebivalcev po pravici gre, bi nazadnje — o strah in groza! — v reichsrathu v manjšini ostali, to se pa ne more in ne sme zgoditi, še misliti kaj tacega je pregrešno. — Opominjali smo jih na to, da nismo mi krivi, ako so v predlitavskih deželah v faktučni manjšini, ker jih je le 6—7 milijonov, Slovanov pa je v teh deželah 10—11 milijonov, da se jim torej nobena krivica ne godi, ako tudi v reichsrathu v manjšini ostanejo. Rekli smo jim, da se čez to nikdo pritožiti ne more, najmanj pa Nemci, ki drugim narodom, kakor se je pri zadnjih volitvah na Štajerskem in Koroškem itd. pokazalo, še manjšine v deželnih zborih ne privoščijo. Povedali smo jim, da kažejo s tem očitno, da hočejo nepoboljšljivi hegomoni ostati, da hočejo, naj bi vedno sila in krivica mesto pravice in ravnopravnosti vladala; rekli smo jim, da moramo potem nad prihodnostjo Avstrije obupati; da ne bo na tak način do sodnjega dne v Avstriji miru in sprave itd. itd. . . Ali vse zastonj! Naši miro- in spravoljubni Nemci, zatelebani v krivično večino, ktero so si le z volitvijo po kurijah doseči upali, ostali so slepi in gluhi za vse lepo opominjevanje in za vse nesreče in nevarnosti, ktere so zavoljo njihove opozicije še vedno razkopanej Avstriji od vseh strani pretile.

Dobro so vedeli, da je januarski patent kakor sept. manifest in njih ljubeznjivi februarji patent — pravo cesarsko pismo, ki ni bilo izdano zato, da bi ostalo popisan

papir, ampak da bi se uresničilo, v djanji spolnóvalo; dobro so tudi vedeli, da, ako se temu zoperstavljajo, toliko potrebno poravnava ustavnih zmešnjav ovirajo in ad calendas graecas odlagajo, kar je v sedanjem času za Avstrijo sila, sila nevarno; ali vse to iz misli pštvíši so se naši nemškoliberalni „spravoljubi“, držé se trdovratno svoje trme, za januarski reichsrath in ces. patent, ki ga je sklicéval, tako malo brigali, ko za lanski sneg. Ne da bi — spomnivši se na „Roma deliberante Saguntum perit“ kolikaj odnehali in rekli Ker vidimo, da ne kaže drugači, nočemo se dalje več ustavljati, ampak pripravni smo v januarski reichsrath iti, v ktereга nas svetli cesar kliče, toda le s tem in tem pogojem, s to in to prošnjo. Od vsega tega ni bilo od nemških in nemškutarških prijateljev miru in sprave spet nič slišati, marveč rekli so in kričali enoglasno: Proč z januarskim patentem, proč z njegovim izrednim reichsrathom, proč tudi z državnim ministrom Belkredijem, ki noče nam nemškim „liberalcem“ od pičice do pičice vsega popolnoma natánko privoliti, kar zahtevamo! — S takim postopanjem niso samo nasprotovale cesarske vladi, ampak tudi hudo razdražili Slované, ki največ davkov plačujejo, ki so vselej največ krvi za Avstrijo prelili in jej verni ostali ter jo pogina varovali tudi takrat, ko so jo „zvestovdani“ Nemci in Madjari podirali! S tem so, kar ni drugače mogoče bilo, namesto porazumljenja še večje zdražbe in zmešnjave napravili; ali to je bilo našim nemškim in nemškutarškim „spravoljubom“ vse — pomada! Mi smo Nemci kulturonošci, mi smo „gebildet, intelligent, geistreich“, samo nam je znana umetnost, kako je treba Avstrijo vladati in osrečevati, naša torej mora obveljati, pa — mir besed. — Tako so modrovali februaristi in res niso odnehali, dokler niso svojega namena dosegli, to je, dokler ni ce-

Besednik.

Karasova sklika: „Guslar“.

(Konec.)

Vila začne prosit ga i bratit:
„Bog ti brate, kraljeviče Marko!
Tak ti Bog pomagaj i svet Janez!
Pusti me živečo na planini, 95
Da zeli naberem po Miroču,
Da zacelim rane na junaku.“
On za Boga voljo prošnjo vsliši,
Rahlo čuti mu junaško srce;
Spusti vilo živo na planini; — 100
Vila bere mu zeli zdravilno,
Nabiraje često mu priklíče:
„Hitro pridem, pobratim mogočni!“
Vila je nabrala si zdravila,
I zaceli rane na junaku. — 105
Tak da Milošu je bolje grlo,
Lepše glas doni, ko prej donel je;
A zdraveje srce v junaku,
Še zdraveje, nego ko je bilo.

Te otide vila na planino, 110
Marko s pobratimom tud otide
Odjezdita k Porečki krajini,
In prebrodila sta vodo Timok
Blizo Bregove, vesi velike,
Ondod sta odšla v Vidinsko krajno; 115
Vila pa med vilami govori:
„Družice, poslušajte me vile!
Ne po gori streljajte junaka,
Če sumite blizo kraljeviča,
Ino njegovega konja Šarca, 120
Njegov zlati buzdohan i težki;
Joj mi, kaj sem mogla pretrpeti!
Komaj, da sem še ostala živa.“

Vila je tedaj po narodni pravljici izvrstna pevkinja, poje s posebnim veseljem; zdražena je, da nek človek hoče in zna lepše peti, in maščevala bi se rada zato.

Oziraje se na to lastnost vilino, lahko razumimo Karasovo sliko; vila pevkinja se prikaže duši slepega guslarja, in mu napoveduje novo narodno pesem. Pomen cele slike je tedaj: Rojstvo jugoslovanske narodne pesmi.

Res, krasno misel je spočel Karas, in

lepo jo je vtelesil v svoji sliki. Vila je, kakor sem že omenil, veličastna žena, ni tako zračna, kakor nemška „Fee“, ona se bori z junaki — le s kraljevičem Markom se ne more skušati. Miloš se pa še nje boji. Ona ima moč, vzdigniti se pod oblak neba, tudi zato je prava podoba pesništva, ki se mora vzdigovati nad zemljo in vsakdanje skrbi, ki se mora boriti zoper marsiktere zavire. Vila je pametna, pozna skrivne moči naravine, ž njimi zaceli rane junaku — lepše prilike in hvale si pesnik ne more želeti.

Karas je naslikal še eno osebo med guslarjem in vilo, mladega fanta, ki starca gleda, kakor da bi pričakoval nove pesmi. Fantek pa vendar brž ko ne zato tam sedi, da ogledovalec hitro zapopade vilo kot prikazen guslarjevi duši. Namreč fantek vile ne vidi, le starca gleda, slep stavec je seveda tudi ne more gledati s telesnimi očmi. Fantek je tedaj najmanj važna oseba. Zato je tudi nerodno, če se sliki pravi: „Ded i unuk“, če se ji pa pravi „Jugoslovanski guslar“, s tem se še tudi izreče komaj polovica celega pomena. Celó brez slikinega pomena je pa podpis, ki ga beremo na svojih bojotiskih in ki nam le naznanjuje izdatelja.

sar državnemu ministru grofu Belkrediju popolnoma slovo dal in njihovega ljubljena barona Beusta za prvega, vsemogočnega ministra postavil, ki je neki precej pri nastopu svoje vlade rekel, da bo Slovane, ako se ne bodo ravnali po njegovej volji, k zidu pritiskal. Ta saksonski baron je, kakor je sploh znano, nasprotnik federalistov in sept. manifesta. Ako se uvaži, da je v Avstriji do 23 milijonov federalistov in privrženec sept. manifesta, je lahko spoznati, da ni bil naš strah prazen, kterege smo precej pri njegovem imenovanju v svojem srcu občutili, da bo ta minister nesrečno in nesložno Avstrijo v še večje stiske in zadrege privrabil. Enostranost njegova, katero je kazal do Nemcev in Madjarov, bila je za nas slabo znamenje, še slabše ko njegova nesrečna vlada na Saksonskem; ali slepim nemško-madžarskim hegemonom je bil ravno zavoljo te enostranosti mož po volji Božji, tako da so nad njim veliko dopadajenje imeli in ga še imajo. In res se niso zmotili nad svojim možem niti Nemci, niti Madjari.

(Dalje pride.)

Slovenske dežele.

Iz Celovca. (Železnica; razstava v Parizu; državni, ogerski in hervaški zbor; g. Delpiny †) Posebna deputacija je bila na Dunaju, naj sprosi, da se postranska železnica Celovec-št. Vid in Launštorf-Mösl brez odloga že letos narejati začne. Svitli cesar jo je kaj prijazno sprejel in obljubil, da bo dežela za zadevo prav dobro prevdarjati, ker je sam prepričan, kako potrebna da je ta železnična čerta. Ta novica je po celem deželi zbudila živahno veselje. — Že je bilo omenjeno, da naš mestni odbor k razstavi v Pariz pošlje dva mlada človeka. 16. aprila je bilo sklenjeno, naj se izvolita dva sina ubogih srenjčanov ali vsaj tukajšnih prebivalcev, ki sta se svojega rokodelstva ali obrtnije dobro izučila. Mestni odbor jima bo de oskerbel, da se popeljeta zastoj v Pariz in nazaj, da dobita 11 dni zastoj stanovanje in vstopnice v razstavo in po verhu še 120 gld. za preživljenje. Ta 2 mlada človeka pa obljubita, pridno v razstavo hoditi, vse razstavljene reči, ki spadajo v njuno rokodelstvo ali obrtnijo, na tanko pregledovati in o teh rečeh mestnemu odboru marljivo sporočevati. Kdor hoče te dobrote deležne postati, naj svojo prošnjo vloži do 15. maja.

Kdaj se prav za prav državni zbor skliče, ni še dokončno odločeno; menda se to zgodi med 9. in 15. majem. Ali zastran predlogov,

ki jih bode vlada storila, dela se še kaj marljivo. Sporočevalci so načerte že dokončali in zdaj se še skliče ministersko svetovanje, da se predlogi dokončno rešijo. Vlada menda nekaj predloži zastran odgovornosti ministrov, pa ne ve se še na drobno, kaj? Znani 13. §. februarnega patenta se pa neki prenaredi tako, da bode treba, da državni zbor to, kar je ministerstvo v silnej potrebi zaukazalo brez dovoljenja državnega zbora, odobri in poterdi; ako se to ne zgodi, zgubi vse, kar je ministerstvo na svojo brado zaukazalo in vpeljalo, svojo veljavo in moč. — Zastran deputacij, ki bote skupne državne zadeve obravnavale, piše se, da bote šteje 60 udov; 20 jih voli gosposka, 40 pa poslanska zbornica. Svoje delovanje zastran državopravnih zadev pa te delegaciji na vsak način še le začnete potem, ko bode svitli cesar že kronan za ogerskega kralja. Tudi konkordat pride na versto, ker se s tem baron Beust misli liberalcem prikupiti. S kardinalom Rauscherjem se je bar. Beust zastran te rahle stvari že sporazumel, za dežele ogerske krone pa v Rimu dela znani nadškof Haynald. Prej ko ne bode tudi dr. Mühlfeld svoj znani „Religionsedikt“ v državnem zboru spet sprožil in morebiti da se tudi to vresniči, kar so časniki o cerkvenem premoženju pisarili. Vesele ure čakajo katoličane!

Ogerski zbor se je za nekaj tednov podal domu. Najimnitnejše prašanje, namreč zastran narodne ravnopravnosti, je prišlo na versto; pa poslanci, namesto da bi ga bili vzeli v pretresovanje, podali so se rajši na svoj dom. Pa tudi, kar sta o tej zadevi govorila pervaka madjarskih državnikov, gg. Deak in Eötvös, bilo je tako, da nemadžarski časniki niso zadovoljni. Tako „Pestbud. vedomosti“ tirjajo, naj se ravnopravnost vpelje po pravilu: Enake butare — enake pravice, „Vidov dan“ pa omiluje, da se Madjari tako obnašajo. Naj ne mislijo, pravi on, da je nevarnost že odstranjena in ta zadeva že poravnana in rešena, ako jo od dne do dne na stran tiščijo in pod klop devljejo. Naj ne delajo kakor tica noj ali štravs, ki misli nevarnosti vteči s tem, da glavo nekam vtakne, da svojega sovražnika ne vidi. Svoj dalji članek pa konča „V. d.“ takole: „Bog naj začuva Ogersko pred uvo nevarnostjo, ktera mora nastopiti, ako njeni državniki ostanejo tudi zanaprej še tako zaslepljeni“.

Horvaški dež. zbor, ki je res sklican na 1. maja, dobi za vladin predlog samo vprašanje, kako se misli trojedina kraljevina z Ogersko zediniti. Časniki naznanjajo, da misli vlada na Dunaju in v Pešti pa tudi deželni zbor v Pešti kaj rahlo in zmerno

postopati proti Horvatom. Dalmacija in vojaška meja menda ostanete pri trojedinej kraljevini in le kot del te kraljevine spadate pod krono sv. Štefana. Le mesto Reka dobi svojo gubernijo in pošilja svoje poslance neposredno v ogerski, ne pa v Zagrebški zbor. To bode že huda borba! V delegaciji za skupne državne zadeve volijo poslanci, ki jih bo horvaški zbor v Pešto poslal, in sicer iz Horvaškega, Slavonskega, Dalmatinskega in vojaške meje v posebnej skupini ali kuriji toliko udov, kolikor jih po volilnem redu spada na trojedino kraljevino. Res za zdaj še dosti prijazni in pravični predlogi, — kaj pa bode sčasom, ko bodo tičice že v mavli, bomo ja videli! Previdnost na vse strani je Jugoslovanom potrebna; torej pozor! G. Perkovac, ki se je pred nekaj časom vredništvu „Pozora“ in deželne poslanskega odpovedal, prevzel bode meseca maja spet obe imenovani časti. —

Ravno smo ta članek dokončali, kar nam „Zukunft“ naznanja žalostno novico, da je g. Julij pl. Delpiny, lastnik in izdajatelj njen, 17. aprila zutraj po dolgejši bolehnosti umerl. Ž njim smo Slovani izgubili možaka, ki je za nas daroval vse, kar je imel — vse svoje dušne in telesne moči. Bog mu daj dobro! — Zastran časnika „Zukunft“ ostane vse pri starem. —

Iz Radiš pri Celovcu. (Nova šola.) Tudi na Radišah so se kmetje iz globokega spanja zbudili. Tega mi je porok nova šola, katero so že pred pol letom tako tiho na noge spravili, da njih najbližnji sosedje kar trohice niso od nje slišali. Da se pa je šola, ki je naše dni vsakej fari najperva potreba in največa dobrota, na noge spravila, imamo se pred vsem zahvaliti našemu J. Drobivniku, ki je že od nekedaj ud družbe sv. Mohora in zvest prebiravec vrlega „Slovenca.“ Poprej se je vedno slišalo, da pri nas na Radišah ni nič s šolo, ker je fara preveč razdjana in gorata, — ali letošnja skušnjava pa je vse te ugovore poderla in take čenčarije na laž in sramoto postavila. Že prvo leto je več kot 70 učencev našo vsakdanjo in nedeljsko šolo obiskovalo. Šola še ni postavno uravnana, farmani sami morajo vse iz svojega aržeta plačevati, kar nektere precej visoko stane, tako da bolj ubogi svojih otrok v šolo pošiljati ne morejo. Koliko učencev več bode še le v šolo hodilo, ako se srečno početa šola tudi po postavi zdravna, da bodo vsi otroci od konca do kraja šolo mogli obiskovati. Da se to zgodi, prizadevajte si vsi Radiščani, pa tudi deželne in duhovne oblastnije te poštene in ukaželjne farane naj krepko podpirajo. Slavno in bogljubno delo se je srečno pričelo, Bog bode

Ker sem osebno poznal Karasa, naj še omenim nekaj iz njegovega življenja. Rojen je bil v Karlovcu, v „najnarodnijem“ mestu Hrvaške kraljevine. Someščani so spoznali umetniško moč mladega Vekoslava, nabrali so med seboj popotnino, in vsakoletno podporo, ter so ga poslali na Laško, da bi se izuril. Karas se je tudi zvesto učil, izuril se je do pravega umetnika, in ko se je vrnil, lahko so se ponášali ž njim njegovi dobrotniki. Skazal se je hvaležnega, in naslikal je veliko sliko za čitavnico Karlovačko, ktera pa je bila leta 1858, ko sem jo vidil, že tako pokvarjena od dima neštevilnih lul in smodek, da so se težko spoznale osebine podobe. Za Bachovega časa pa je bila slaba tudi na Hrvaškem za narodnega umetnika, velika dela se niso izplačevala Karasu, stradal je, in moral iti — k Turkom kruha služiti si. Bival je pri Omer-paši dolgo časa, slikal je njega, in druge imenitne Turke, in prihranil si je tako nekaj cekinov. Ko je mislil, da bo ž njimi lahko doma živel nekaj časa, vrne se, in takrat sem se ž njim seznanil v Karlovcu. Nisem našel veliko tako blagih duš, tako vnetega umetnika brez vse ošabnosti.

Zbralo se je vsak večer okoli njega več prijateljev; toda v nekterih mescih smo opazili, da Karas potihne, se zamišlja, da ne mara za nič več; z eno besedo, ob pamet je prišel — nek den smo našli truplo vtopljenca Karasa v reki Korani.

Celo mesto je bilo ginjeno; pokop je bil slovesen kakor malokteri; jokali so se za njim ljudje, ki niso bili ž njim v zlahti. Tudi govorilo se je dosti, zakaj da je prišel ob pamet. Dolžili so hčer bogatega meščana, ktero je pre ljubil v tihi, blagi vdanosti, da ni slišala od njega zaljubljene besede, le iz zmotenosti njegove spoznala je ljubezen — tisto so dolžili, ker je zavrgla blago njegovo čutje.

Ali kako smemo dolžiti srce, ki je bilo drugemu namenjeno? Djali so, da ga je to spravilo ob pamet. Takrat sem ga čul peti, brž ko ne, lastne njegove besede, vseh se pa ne spominjam:

Jur sam dugo vojevao,
Borio se sa mnom dosti,
Al zaludo, jer sam pao,
Angjeo raja, daj oprost!
Daj oprost nesretnome,
U ljubavi što se usudih,

Nježnom čistom srcu tvome,
Odkrit tajnost grešnih čudih.

— — — — —

Ja ne tražim ljubav žertve
Il' ljubavi zamenite;
Žal' me, kao sto žališ mertve,
Žali srce moj' probito!

Tako je simorak delil osodo marsikterege umetnika; svet te ne praša po zlatu v prsih, temoč po zlatu v žepih. Tega zlata pa je premalo imel Karas in dali mu niso desetega dela zasluženih denarjev; gori popisane slike ni mogel prodati v Zagrebu, tedaj so prijatelji napravili srečkovanje zanjo, pa tudi malo sreček so prodali. Karas je dobil za svoje izvrstno delo, s katerim se je trudil pol leta — le 150 gld.

Smejaj se, Karas, iznad nebes svoji pozemeljski nesreči; veseli se, ako prav čutimo tvoje blago, narodno čutje v tvojih delih!

V jeseni l. 1866.

Dr. Janko Srnc.

pomagal, da se bode tudi srečno dognalo. Žlahni sad ne bode izostal; komaj je nova šola pol leta v življenju in že se v cerkvi vidi več molitvenih bukvic in za temi bukvicami pridejo tudi druge bukve, iz katerih se bode novi zarod učil mnogoverstnih reči, ki jih za večno zveličanje, za časno srečo in pošteno razveseljevanje potrebuje. Vrli Rađišani! naprej na potu, ki ste ga nastopili! Kar na šolo potrosite, dali ste svojim ljubim otročičem za doto, ki bode njim in vam donala obilno obresti!

Blizo Šoštanja. Pravoslav. — (Okrajni odbor.) Vendar, vendar smo enkrat po dolgem cepetanju pričakali in doživeli volitev okrajnega odbora. „Eigenthümliche Wendungen“, pravi „Tagespošta“, — mi pa rečemo: „fabelhafte Schwenkungen“ so se v našem okrajnem zboru pripetile! Velikoposestniška skupina se je skoraj celo omladila, k čemur je največ pripomogla naša mogočna birokracija. Le samo 3 prvi udje še so ostali, 7 pa se jih je po čudnem motovljenju prenovilo. Odložili so bili spet mandat: Finčker, Sotlšek, Novak, namesto teh pa so izvoljeni gg. Krist. Kren, Medičar v Šoštanju, Jož. Pečecnik in Ant. Srebotnik, posestnika Velenjska. Po takem so Velenjčani si pridobili z vsem 11 glasov.

Narodnost je za nasprotnike strašna pošast! Ker jim ni bilo zmage upati v protinarodnem duhu, izmislili so si ti „hrpavi politiki“ drugo zvijačo. Zatosila se je zavist in jeza med terga Šoštanj in Velenje. Ker je v Šoštanju sedež okrajnega urada, spodobilo bi se, da bi tudi bilo načelstvo zbora ondi. Bil je pa po splošnem mnenju zaznamovan priden narodnjak, neodvisen, pošten mož za pervosednika; to je bilo zadosti, da si nemškutarski pionirji in rovarji vse prizadenejo to nevarnost spodbiti.

Akoravno je večina zbornikov narodno misleča, vendar je še tudi dokaj mlačnežev in ti niso presodili, kam pes tace moli. Agitovalo se je na vso moč. Volitev je bila viharna. Vse je bilo do zob oboroženo. Slovenci so Slovincem nasproti stali in sicer deloma kot tajno, slepo orodje nemškutarije! Može so se potegovali ga osebno in krajno čast, sovražnik se je pa v pest smejal. Obe stranki pa ste imeli enako glasov, vendar pravičnejši program se je moral sili umakniti. — Ko so bile že doveršene perve volitve okrajnega zbora, zbralo se jih je več zastopnikov ter si listnico naredilo; vsi so z besedo in roko priterdili, tega načela se deržati, ali ko pride vojska, so nekteri kot figa-možje zasuknili, in zarad kakega botrinstva ali ostrega migljeja — rep stisnili! — Ker se je prečudno pri volitvi godilo, zapustil je volišče pred koncem del zbornikov in volili so Velenjčani, kakor jim je serce pozelelo, ali prav za prav, kar jim je bilo načertano in vrisano od vsemogočne birokracije. Za terdno narodno stran je glasovalo 8 kmečkih, 5 Šoštanjskih in 1 zastopnik velikega posestva. Verlo so res se ti naši može vedli in ko bi le še bila dva kmeta na to stran glasovala, več bi imeli upanja, nego ga imamo sedaj. Vendar pa še ni vse zgubljeno, če še le kaj pomaga moški značaj. — Naš okrajni odbor je tedaj za 3 leta ta-le: Pervosednik g. J. Rak, namestnik g. J. Pergar; odborniki: gg. Enrik Križan, X. Nekerman, J. Leskovšek, Jože Potočnik, J. Stropnik in Christ. Kren. — Pri vsem tem še rečemo: Hvala Bogu! da smo vsaj tako srečni, da ni zastopništvo tako nemškutarsko, kakor bi bi nekteri radi imeli. Nadjamo se, da bo zdaj vse lepo in gladko teklo in se vse reči lepo reševale. G. Rak je zveden mož, če ravno visokih političnih muh ne lovi; on je izversten in praktičen ekonom in bo vedel dobro gospodariti; razume se tudi dobro v poslih, ki segajo v ta delokrog, ker je že več časa župan in vodi že od nekedaj obdelovanje cest. Tudi če dobi kako dobro pisarno roko na stran, bodo se v občenju s slovenskimi prebivalci in župani bolj pri-

jazna, domača in slovenska pisma menjavala. — V odboru, ki bo imel posla na vse strani, imamo pa tudi različne moči: za zdravilstvo verlega vračitelja g. X. N., za tergovino in komunikacijo g. J. P., za rednost in policijo izkušenega in dosluženega žandarskega častnika, g. J. L., za zidarstvo in sploh stavbe g. J. S. itd. itd. In „Tagespošta“ sklepa tako le: Dieses Wahleresultat muss ein sehr günstiges genannt werden und befriediget allgemein. — Es ist — dennoch — (čudna logika!) zu erwarten — — Ko bi le ne bil čerhnil te besede kak krušni politikar, ki caplja s trebuhom za kruhom, — kteri, če jutri veterc drugače pihlja, kapico pohlevno pomakne. Tudi mi pozdravljamo to volitev vsaj v nekterem oziru in se nadjamo, da si bo okr. zastop na bandero zapisal le blagor prebivalcev a ne slepega tumarjenja nekterih oseb! — Velenjčani so pa vendar le krepko in složno za svoj terzič stali, v tem jim gre „slava!“ Šoštanjčanom pa velja to v veden nauk, kdo jim je prijatelj, koga briga sreča in blagor občine, kdo jih spoštuje in se zanje poteguje, kdo pa le na svoji samoljubnosti visi? Od 6 šoštanjskih zbornikov ni eden v odboru, tedaj Šoštanj še 1 ni vreden; — nasproti pa sta od 4 Velenjčanov 2, — iz velikega posestva celo 4, — iz kmečke skupine 2; v celem so 4 Velenjčani v odboru, res čudna razmera!

Od Savine. (??) Da bi bilo skorej drugač! (Konec.) Naj nikdo ne misli, da bi jaz ali kdo izmed naših domačih ljudi kaj zoper to imel, da je ta uradnik na Kranjskem rojen, drugi pa drugod kje na Slovenskem — to nič ne de; ali to bi radi, kar tudi postave zahtevajo, da naj bi vsi uradniki, ki pri nas služijo, slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnoma zmožni bili, sicer se res prav lahko zmešnjave in še celo krivice godé; kajti če ni kdo popolnoma slov. jeziku kos, ne more tudi vsega natanko in kakor je treba razumeti. To je resnica, ki se nikakor ne da ovreči! — Kar se starega uradnika tiče, namestil bi se prav lahko s kakim mlajšim in sposobnim. Pa tudi lanska prememba našega s kozjanskim g. adjunktom se nam nič primerna ne zdi, ker razun stroškov za preseljevanje obeh gospodov, ki so znašali nad 536 gld., se tudi okrajnemu uradu nič kaj posebno vstreglo ni. Prvič ima zastran jezika veliko težavo, ker slišim, da ga ljudje ne zastopijo pa tudi on njih ne, čemur se pa tudi ni tolikanj čuditi, ker jih premalo poslušajo in se mu vse preveč mudi, da bi vse popolnoma in natanko pozvedel in tako strankam novih stroškov in potov prihranil. Potem je pa tudi kaj velik prijatelj „komisijonov“ vsake baže, tudi tacih, ki bi jih treba ne bilo, vsaj tako mi tukaj mislimo. Za vsako božjo reč mora „komisijon“ biti, tako da ga vidimo pogostoma z njegovim služabnikom s potom v obrazu zdaj na ta zdaj na drug komisijon dirjati. Zanj je to brzkone velika pomoč, nikakor pa za uboge kmete, ki so že tako z vsemi mogočimi davčinami obilno obloženi, tako da že semtertje komaj izhajajo. Vprašati pa tudi smemo, kdo da v pisarnici zanj dela, med tem ko po komisijonih dirja? Mogoče da ima kterega namestnika, — prej ko ne pa vse njegovo domače delo počiva, ker dotične stranke dolgo čakajo, da se njih uloge rešijo. Še bi lahko kaj omenil, pa naj bo za zdaj tega dosti. Jaz bi gotovo rajši imel, da bi vse prav šlo; ker pa ne gre, poslužim se javnosti, — morebiti bo potem bolje.

Iz Ljubljane 16. aprila. A. B. (Jeza tukajšnjih nemškutarjev; o dnevniku.) Zadnji dopisi od tukaj so zbudili med našimi Velikonemci veliko jezo, sami ne vedó, kako da bi se znosili nad „Slovincem“. Marsikteri teh možiceljnov zdaj pogleda vsak list, ko še poprej morebiti vedel ni, da razun „Novic“ še kak drug list na Slovenskem izhaja. Hud trn v peti jim je postal „Slovenec“, ker jim resnico gode, ktera jim pa ni všeč. Zarad zadnjega dopisa * se jezita

posebno gg. Mahr in Waldherr in prvi si je prizadeval na vso moč dobiti enega ali drugega za pričo, da ni govoril tako, kakor je pisal „Slovenec.“ Tudi jaz Vam lahko pritrdim, da je bila resnična ista korespondenca in da bodeta ta dva gospoda težko vtajila svoje postopanje. Saj nista bila ona dva edina, ki sta se tako trudila za veliko Nemčijo, imata še mnogo tovaršev, ki so njima enako strašili in plašili rokodelce. Tu Vam je na priliko g. Rudesch Franc, deželni poslanec in deželnega odbornika namestnik, ki se je posebno trudil oplasiti in z raznovrstnim žuganjem za-se pridobiti poštenega ključarja Dolhar-ja Franca; ali mož se ni dal prestrašiti in je po svojem prepričanju volil našinca. Ravno tako letal je nek g. Cantoni, bivši trgovec, okoli mizarja L. in ga strašil, tako da mož res ni prišel k volitvi. Celo advokati so si jemali dražega časa in ga tratili z rokodelci, da bi jih ostrašili, pa kaj bom našteval tukaj stvari, ki so že zastarane. Resnične so in ostanejo, naj se jezijo njih očetje kakor hočejo, dosti slabo, če se jih že sramujejo! Se ve da, ako nemški dunajski, graški in tržaški časniki res slovenski narod z divjaško sirovostjo napadajo, to je tem liberaluhom po volji, to se jim dopada, da se jim kar sline cedé. Ako pa kak domač list nekterim v nemškutarijo zaslepljenim odpadencem enkrat resnico na ušesa zabrenči, to so hitro vsi na nogah in kričijo: Polizej, wo bist du!? Pojte se solit z vašo „liberaluhnostjo!“

Posebno dobro mazilo za možiceljne take baže bil bi slovensk dnevnik v Ljubljani, kterege vprašanja se moramo zdaj, ko smo srečno prestali volilne viharje, s tem večo krepkostjo prijeti. Naj vendar prevdarja vsak rodoljub to tako važno stvar in naj naznani svojo misel. Dnevnik moramo imeti! Rojaki, ne bodimo tako mlačni v tej zadevi!

Od Save blizo Ljubljane. — Veselejih občutkov nam še do sedaj ni napolnilo srce, kot po dovršenih volitvah v Idriji in v Tržiču. Vedeli smo dobro, da poštenje je Kranjcem čez vse, vendar smo dvomili enmalo, da se bo tako hitro in tako izvrstno izrazilo pred svetom. Skorej žal nam je, da smo vrle Idrčane in Tržičane, posebno zadnje, šaljivo natolcevali, da smo jim prečudna imena stavili, a godilo se nam je kakor bivšima dvema prijatloma, ktera sta se zarad malenkosti sprla in daleč daleč na nasprotna pota zahajevala. Blažena kultura in nerazvito narodno čutje bil je nam prijeten vzrok, da smo časoma vsaj na videz celo sovražniki postali. Srca naša pa so skrivno v globocini svoji opominjevala nas in trkala tako dolgo na vrata bratovske zaveze, tam kjer naša edina majka biva, da so se vrata odprla, da nam ljuba matka razpne svoje roke in da si stara prijatla s solznimi očmi v naročje padeta. In tako je pravo. Vi predragi Idrčani in Tržičani ste prvi razodeli, da vam pošteno srce v prsih bije, mi pa hitimo ter vam podamo in stisnemo roke, da se nikdar več ne ločimo. Naj si tudi razdraženi ptujci in njihovi privrženci podložnikom, zvestim Slovincem, v Idriji službe jemljejo, naj si tudi nekteri izmed Tržičanov še zmirom gojijo nestrpljivost; mi smo svedoki, da dolgo nesloga in tlačenje ne bode trajalo, in da zadnjič sloga med nami, ki smo pošteni Kranjci in dobri Slovenci, bode večna, nerazrušljiva. — Ozirajmo se na junaške štajerske in koroške Slovence, na neustrašljive Primorce in Goričane, oni vsi zavedajo se bratovstva med Slovenci, oni hrepené pa zedinjenju z nami Kranjci, ki smo sredina, jedro; oni se ne bi sramovali opustiti svoje sedanje samostojnosti, temveč najiskrenejše želje vodijo jih kot magnetična moč do srca Slovenskega, do lepe Krajine; mi pa moramo take časti vredni postati, naša sveta dolžnost je pokazati našim ločenim bratom sosedom, da se ne uklanjamo ni moči sveta, kadar gre

za narodnost; kazati moramo, da se med seboj ljubimo in spoštujemo ko značajni, možati bratje. Tedaj naj bode pozabljeno vse, kar se je krivega zgodilo med nami, rane, koje smo si sekali, naj se celijo pod zlatim krilom domačega miru; pušice, koje so letale sem terti, hranimo za protivnike; varujmo jih dobro, da ne postreljamo krogel, predno se boj začne. In vam Idrčanom in Tržičanom brat od Save izreka v imenu vseh svojih prijatelov presrečno zahvalo, da ste podržali zid, ki nas je ločil, in da milejši solnce sije na rajsko našo domovino. Vsi Kranjci za enega, eden za vse, potem pa gotovo smemo pričakovati boljših časov in ugodnejše prihodnosti!

Gorica. → (Kupčijske pogodbe z Italijo nam je sila potrebal) Čakamo in čakamo pa znati je, da se hoče tudi v tej narodarskej zadevi — v kupčijski pogodbi z Italijo — vresničiti ona za Avstrijo zmiraj tako nesrečna beseda — prepozno! Drugi narodi — francoski, angleški, — druge države — Belgija, Prusija — bi ne bili tako dolgo gledali in omahovali, ko bi bili videli, da gre za občno korist njih dežele. Le mi Avstrijanci smo se obotavljali in ko so politične reči že dognane bile, še premišljevali, ali bi se ne oskrunila cesarstva čast, ko bi se ono z novo ustanovljeno Italijo vsaj zastran trgovstva precej zedinilo bilo. Razne dežele avstrijske so imele precej živahno kupčijo z nekdanjim cesarskim Beneškim; zlasti pa so bile bližnje — mejne dežele gledé na nekatere pridelke navezane na beneške povzitanike. Kolika škoda za nje, kolika škoda za celo cesarstvo, da našo kupčijo z Beneškim mnoge močne zavire jako ustavljajo!

Tu pa ne mislim svetu razjasnovati, kako naglo so priderli iz Angleškega, Francoskega pa iz Belgije kupčijski opravniki, ko je Benecija Italiji pripadla bila. Komaj je avstrijska vojna odšla, komaj se je mir nekoliko ustanovil, že so se rečeni opravniki razdelili po deželi kot požrešne kobilice po polji. Povsod so hvalili in ponujali svoje blago, kajti dobro so vedeli, da pri enakih zmešnjavah trgovci znajo razvezati še tako stare zaveze z znanimi trgovskimi hišami, skušenimi fabrikami, z bližnjimi deželami, ki so že od nekdanj ž njimi kupčevale.

Ne mislim tu na dolgo in široko razkazovati, kake prečudne zapertije na Primorskem in Tiroljskem so branile avstrijskim trgovcem na Beneško po železnici vvažati lastno blago. Med tem so Francozi vse storili, da bi s svojim blagom beneške terge napolnili in raznim potrebam dober kup ustregli. Znanе besede, znani članek avstrijsko-italijanskega pomirja nam niso nič hasnile; nič vse sklicevanje na nekdanje pogodbe; rekel bi skorej, da so one nam le dosti škodovale. Marsikteri tergovec pri svojej neopredvidnosti in zaspanosti je mislil, da je nemogoče, da bi mu tuji narodi spodkopali staro kupčijo z Benecijo; zato je on deržal križem roke, ko so drugi na vse sile delali. Posled spregleda svojo slepoto, pa prepozno je bilo; tem bolj prepozno, ker mu tudi vlada ni segla pod roko. Predolga zapertija, stara avstrijska počasnost pa previosa vvoznina i. t. d. so nam zaperle terge najvažnejših krajev. Nadjali smo se, da bo g. Sinisio de Petris hitro dognal kupčijsko pogodbo z Italijo in ž njo naši trgovini rešil, kar se še rešiti da. Pa zastoj, ker razna, deloma celó navskrižna sporčila o njegovem pogajanju v Fiorenci (ako niso popolnoma nezanesljiva) le kažejo, da pogodba še kmale dognana ne bo. Kažejo dalje, da jo velike ovire zadržujejo in da uborno denarno stanje italijanskega kraljestva ne bo nam pri vvoznini dosti prijenjalo.

Že enkrat sem omenil velike važnosti naše vinske kupčije z Benecijo. Odkar se S. de Petris v Fiorenci pogaja z italijanskim ministerstvom, sem že dvakrat obiskoval razne beneške kraje. Z žalostjo sem opa-

zoval, kako zelo je tuje vino spodrinilo naše goriško. Skorej povsod, kjer se je popred naše domače točilo, točijo sedaj neapolitansko, zlasti pa sicilsko. Ondešnje sicilsko vino je černo in nikakor ne upijanljivo — bolj lahko bi rekel — in kar je glavna stvar — tudi dober kup. Benecan se je njega hitro privadil, ne le zato, ker vživa rajše italjski — domači pridelek, ampak tudi zato, ker je prav prijetnega okusa. Ponosno gleda na laško kapljico, zato so pa tudi po raznih beneških mestih kerčme, ki so jih nekdanj le Avstrijanci zderžavali, propadle in, ako se razmere ne predrugačijo, bodo prej ali poznej pod zlo šle. Kako je še lansko leto gomzelo v Vidmu pri „ptujcu“; sedaj je vse utihnilo, kajti tujcev ni in Italijani v „ptujčevih“ prostorih še po domači pijači ne prašajo.

Ni čuda, da se je našemu vinu ta pot zaperla. Vvoznina na meji je prevelika, naši vinorejci so pa s prva vinu tudi previsok kup nastavili bili. Ako se hočemo še kterikrat na Beneškem z vspehom poganjati s sicilskim vinom, ne smemo sami rok križem deržati, vlada naj pa tudi prej ko more izpolni svoje obljube in z Italijo sklene kupčijsko pogodbo, ki bi naši jako uborni deželi odperla z nova nekdanjo vinsko kupčijo! Pa hitro, da ne bo prepozno!

Iz Istre. (x—y) (Nekaj o stari šoli.) Uni dan sem popisal novo šolsko poslopje, kojega zarad prostornosti in dostojnosti učenci in učenci težko pričakujejo, zdaj naj se pa ozrem nekoliko v staro šolo. Ne bom pa popisoval šolske sobe, so li prostorne ali tesne, kajti gospodar bi me utegnil zaverniti, da se nimam vtikati v to reč, kako je njegova hiša zidana, tem manj, ker med vsemi tega mesta je ta še najbolj zato pripravna. Pustim raji nedolžno hišo, in povem naj kaj o učnem načrtu! Kakor povsod, tako so tudi tukaj poskušali, s kakšnim načrtom bi vsem najbolj ugodili. V začetku so bile tukajšnje šole na podlagi vse zveličavne nemščine sestavljene. Ona je bila temelj, na kojega bi se dalo zidati, zato se je mora vsak naučiti. Ko so se po dolgem prepričali, da eno kopito ni za vse noge; ko je bilo spoznano načelo „narodnosti“, so tu hitro prenaradili vse mesto, pa kako? Nemščina je šla, za ptujko pride pa spet ptujka — laščina. Pozdravljajo jo ko domačinko izneverjeni sinovi, ne oziraje se na to, da njih slavna mati še vedno za vratmi milo plaka, čakaje na kosec kruha od svojih nehvaležnih otrok — pa zastoj! Glada bo morala umreti, ako se je božja previdnost kako ne usmili. Vedite namreč, da na tukajšnji normalki je učni jezik v 1. in 2. razredu laški, se ve da zato, ker so otroci sami Lahii! Tako je na priliko nek učenik zaumen besede „rastrello“ hotel pojasniti. Naslikari tedaj na tablo grablje; komaj pa dovrši to delo, ko otroci zavpijejo: Signor maestro, questo si chiama „grablje“. Enako se mu je godila pri besedi „vermicelli“, koje ni ne eden vedel, nasproti pa „rezanje, rezanci“ vsi. V 3. in 4. razredu so knjige vse v laščini pisane, učni jezik je pa deloma nemški, deloma laški. Koliko da morejo otroci pri učnem nemškem jeziku pridobiti, ko še gladko brati ne znajo, to pač lahko vsak sprevidi; koliko pa pri laškem, ko jih iz kmetov toliko v šolo pride, ki razun slovanškega nobenega družega ne razumejo? Slovanski razume dobro 80 odstotkov.

Da pa to delo še obilniši sad rodi, in za čas kervave mednarodne četve dozori, je še to dobro pomniti, da se keršanski nauk vkljub vsem „Verordnungam“, „Erlasom“, itd. uči namesto v materinskem slov. jeziku le v laškem! Da smo pa na vse strani pravični in da nam nobeden ne more kake nedoslednosti očitati, razlaga se evangelje nemški v 4. razredu! Tako viši hočejo imeti in tu kar nič ne pomaga sklicevati se na to, da otroci tega ne razumejo. Pa tudi je to čudno pri nas, ker se slov. učne knjige celo

ne prodajajo več. Tudi se pri nas nahajajo duhovni pastirji, ki za velikonočno in prvo sv. obhajilo tri božje čednosti za fante molijo slovansko, za dekleta pa laško; fantom imenitnost, srečo in pomembo onega trenutka razlagajo po slovanski, dekletom pa po laški, da bi le one, ki bodo kdaj matere, potem svoje otroke z laškim mlekom dojile. Ali ni to čudno, da, celo narobe-svet?! V eni isti fari za fante slovansk, za dekleta lašk nauk! Tega gotovo moder Salomon še ni vedel, da bi od ene iste matere sin slovanski, hči pa le laški znala, sicer bi ne bil pisal: „Nil novi sub sole“ — nič novega pod solncem!

Naši deželni zbori

Moravski. V 3. seji dež. zbora je predsednik poslancem naznanil, da bodo gledé sklepov poslednje sesije vladina naznanila o svojem času dospela. Potem je grof Serényi nujni nasvet predložil, naj dež. zbor sklene posebno prošnjo do Njih Veličanstva poslati, da naj se vojskino odškodovanje dotičnim prebivalcem prej ko mogoče izplača. Naposled so se še volili deželni odborniki, ki smo jih pa že unkrat naznanili.

V 4. seji, ki je bila 10. t. m., se je najprej prebrala interpelacija na dež. namestnika zastran neklih agitacij pri poslednjih volitvah, pri kterih so zlasti uradniki velikó opraviti imeli; potem pa je bilo na dnevnem redu sporočilo o volitvi v Kromerizu in Prostějvu, ki se je po nasvetu nemške večine odobrila. Slednjič pride na vrsto volitev v državni zbor. Grof Belkredi tu pové, zakaj da ne more in ne sme zdaj desnica v drž. zbor voliti in da bodo torej vso odgovornost za ktere koli nasledke imeli le tisti, ki bodo v to ne več posvetovalno skupščino volili. Narodni poslanci zapusté zdaj zbornice, v kteri zaženejo nemški vitezi strašen krik. Giskra je neki razsajal kot kak besen človek ter vpil za Belcredijem, da je lažnik itd. Ko se hrup nekoliko vležo, volijo se poslanci za drž. zbor, in sicer 19 Nemcev in 3 Slovani, ki pa gotovo ne pojdejo na Dunaj. O 3. pop. je bila seja končana.

Ptujje dežele.

Pruska. Bismark je svobodno vesel; delo njegovo je vsaj k večemu dokončano. Deržavni zbor je v seji 16. aprila sprejel ustavnj načert za celo nemško zvezo. 230 glasov je bilo za načert, 53 pa proti njemu. Nasproti so glasovali skrajni levičnjaki, Poljaci in partikularisti. V imenu Poljakov, ki kot Slovani nočejo biti pri nemški zvezi, rekel je Kantak: „Ker nam je poslednje sredstvo, ubraniti se, da nas po sili ne stlačijo v severno-nemško zvezo, spodletelo, protestujemo proti temu nasilstvu in položimo svoje mandate“. Na to odgovori predsednik Simson: Le s tem, da mandate svoje položite, ste vtekli, da vas „k redu“ ne zaverinem za besedo, kiste jo rekli: „Po sili“. — Ubogim Slovanom se pač povsod le žalostno godi; povsod so prisiljeni le protestovati proti krivici, ki se jim dela. Pa enkrat pravica vendarle zmaga! — Kar se pa tiče Lukemburškega prašanja, bode se menda vse z lepo zavnalo, ropot in rožlanje je že skorej pri kraju. Vendar mora Prus nekaj za ušesmi imeti, ker se po orožnicah dela noč in dan in se živina kupuje še celó po Českem od pruskih mešetarjev. Ljudje so tam nad tem že nevoljni, ker je cena za meso strašno poskočila. Res pruski sosed bo za nas Avstrijance na več strani nevaren sosed tem bolj, ker naši Nemci tako strastno in močno povdarjajo svojo nemško narodnost, avstrijsanska zavest se pa pri njih žalibog pogostoma pograša in nekako zgublja!

Ruska. Časnik „Moskva“, ki v Moskvi vsak den izhaja v tako velikej in lepej obliki, da se lahko meri z vsemi časniki vsakega drugega naroda, ta časnik je zdaj na tri mesece ustavljen in ne sme izhajati. Trikrat ga je vlada popred posvarila; ker se pa ni poboljšal, zadela ga je imenovana strela. — Poljskega kraljestva poslednje sledi izbrisuje ruska vlada, ki hoče, da še Poljsko ime zginé. Do sedaj je Poljsko kraljestvo imelo svoj denar, na katerem se je videl vsred ruskega gerba še zmirom poljski orel. Skorej se oznani ukaz, ki bode tudi ta denar še odpravil. Poljaci pa vendar še pojo: „Vendar Poljska še ni zginila.“ — Sila imenitno je to, kar se piše iz Varšave: Te dni se pričakuje v našem mestu ruski minister za uk in omiko, grof Tolstoj. Zakaj da pride k nam, je menda to, da naše vseučilišče (ktero je napravil znani grof Belopoljski, ki je ravno pred tremi dnevi v Draždanjah umerl,) prenarédi v slovansko vseučilišče. To se pa ne sme tako misliti in razumeti, kakor da bi se učne stolice za razne slovanske jezike napravile. — to se je zgodilo že deloma za časov Belopoljskega. Varšavsko vseučilišče ima postati poligloto ali mnogojezično vseučilišče, kjer se zdaj ta zdaj drugi predmet prednáša zdaj v tem zdaj pav drugem slov. jeziku. Slava! to je ogromen napredek za slovansko literarno slogu in vzajemnost!

V etnografičnej razstavi v Moskvi se pričakujejo gostje iz avstrijskih in turških dežel. Poseben odbor, ki šteje 100 udov, se je sestavil v ta namen, da došle goste spodobno in prijazno sprejemlje. V tem odboru so večidel literati, duhovniki, umetniki in trgovci. Tudi se bode tujim gostom na čest in veselje napravil slovanski koncert, kterege bode znani umetnik M. Balakirev vodil. On sam je za ta koncert sestavil velik kor, in uvertiro iz českých narodnih pesem. — Dalje naznanjajo časniki, da je ruska cesarska rodovina nezedinjenim starovercem v Zagrebu te dni poslala kaj dragocena darila, to je mešna oblačila za enega škofa, za 4 duhovnike in 4 pevce. Ta obleka je neki tako bogata in lepa, da je sam prevzvišeni kardinal Havlik rekel, da tudi stolna cerkev v Zagrebu, ki ima dosti prav drage obleke, tako bogatih oblačil vendar le nima. Ta darila se cenijo na 35.000 gld. To se pravi serca loviti! — Tudi od vojske moramo spet kaj omeniti. Na Poljskem in celo tudi na Ruskem se delajo take priprave, kakor bi bila huda vojska pred durmi. Den na den skorej marširajo vojaški oddelki vsake baže proti jugu, pa tudi nove terdnjave se delajo. Varšavska terdnjava se stavi in popravlja na nos na vrat, in ogromni topovi se postavljajo vanjo; tudi do zdaj malo obrajtani terdnjavi Modlin in Zamoš se z orožjem napolnujete. Ruski vojščaki očitno pripovedujejo, da ne bodo več dolgo čakali na povelje, naj marširajo proti Šumli. Ruska vlada menda misli, da se boča Francoz in Prus sprijela, potem bode pa lahko v motnem ribiti v turških deželah. Proti jutru se napravljajo res imenitne dogodbe. Bog daj, da na osvobodjenje in srečo naših nesrečnih slovanskih bratov! —

Italija. Omenili smo že večkrat, da bode nesrečni admiral Persano, ki je bil lani od junaškega Tegethofa pri Visu premagan, pred očitno sodbo postavljen, naj da se opraviči zaradi svojega djanja in nehanja. One dni se je to res tudi zgodilo in potem, ko so večidel vse priče zoper admiralovo ravnanje govorile, izrekla se je sodba, da je Persano kriv ter naj da zgubi svojo čast kot admiral (namorni poveljnik) in plača vse sodnijske stroške. — Če tudi to ni najhujša kazen (ker obetali so mu nekteri celo smrt na jaboru), vendar je za tacega moža, ki je tolikanj veljal, dosti velika in občutljiva. Tako je, zdaj ta tragedija končana! — Rattazzi-ju ne prerokujejo dolzega obstan-ka, ker nima nikjer posebnih prijatlov, ki

bi mu kaj prida zaupali. Obeta sicer veliko lepih reči, ki jih misli izpeljati, vendar je na sumu, da preveč z Napoleonom drži in da bi lahko znal spet kak Aspromonte napraviti. — Iz Sicilije se že leto in dan ne sliši nič dobrega. Vse je nekako po koncu in bati se je punta.

Srbija. Knez se je že vrnil domú, kjer je bil sijajno pa radostno sprejet. V Bukureštu so ga tudi kaj slovesno sprejeli. Pravi-jo, da sta se oba tu zastran prihodnosti dogovorila. — Zadnji batalijon beligradske turške posadke zapusti v saboto trdnjavo, ktero slovesno prevzame koj v nedeljo srb-ska posadka. — Tako je tedaj tu srečno in brez krviprelitja turške oblasti konec.

Francoska. Postavodajni zbor se je preložil do 25. t. m. — Poslednja sporočila nam naznanjajo, da se bode menda Luksemburk odstopil belgijskemu kralju, ki je zdaj v Parizu, in da je Beust s tem zadovoljen, Bismark pa ne, — od Napoleona pa se še ne ve, kaj da misli; le to se poroča, da se snujejo zveze med Italijo, Dansko in Švedsko, da potegnejo o času vojske z Napoleonom. Kar se pa tiče vojskinih priprav, ne taji jih vladina „Patrie“ ter pravi dalje, da je bila dolžnost vlade, oborožati in pripravljati se na vojsko (zastran Luksemburga), zdaj pa da je vsa ta zadeva diplomatom izročena in da se nemara mir ohrani, ker je Francoska tako krepko na noge stopila. Bog daj, da bi mir imeli! — Napoleoneček je neki še vedno v veliki nevarnosti, pa tudi cesarica menda hudo beleha.

Turčija. Omer-paša gre zdaj najprej z dvema parobrodoma in 1500 izbranimi vojščaki na Kandijo, da prej ko mogoče zaduši punt (je celo dvomljivo), in še le potem prevzame više poveljstvo proti Grkom. 29. in tudi 14. marca je bil hud boj med Turki in Kandijoti. V poslednjem so imeli Turki 350 ranjenih in ubitih. — Iz Bosne se ne sme več žito izvažati.

Mehikansko. Cesarju Maksu se res hudo in žalostno godi, vendar mu serce še ne upada in serčnost ga ne zapušča. Poslal je te dni svojemu poslancu v Bruselju pismo, iz kterege francoski listi navajajo te le verstice: „Francozi odhajajo. Naj pride, kar hoče, jaz ostanem tisti, za kterege ste me vselej poznali in dam se voditi samo skerbi za svojo čast. Nikoli ne zapustim svojega mesta in jaz za resnico ne bodem nikoli tisti, ki bode stoletno slavo svojih predtedov omadeževal.“ Res junaške besede, — le škoda za takega moža! Zadrega in nesreča njegova mora res velika biti, kajti naši prostovoljci, ki so se te dni iz Mehike vernili, pripovedujejo žalostne reči in so neizrečeno veseli, da so spet na domačej zemlji.

Razne novice.

*** Iz Ljubljane: (Spominek Josipini Turnogradske). Te dni je izdelal vrli naš kamnosek g. Toman Peter velikanski spominek, ki bode postavljen na št. Lenardskem pokopališču v Gradcu, kjer počiva prva slovenska pisateljica. Spominek ima podobo štirivoglata piramide in je visok čez dva sežna, podlaga meri 7 št. čevljev in 9 št. palcev. Napis ima ta le: Tu leži Josipina Turnogradska, pisateljica slovenska, rojena Urbančičeva 9. julija 1833; umrla omožena Tomanova 1. junija 1854. Spominek delan je iz domačega kraškega marmorja in se je že poslal v Gradec.

*** (Državni namestnik.) Zopet gre nova govorica tudi po dunajskih časopisih o zadevah našega novega državnega namestnika. Imenuje re zdaj g. knez Lotar Meternih za deželnega namestnika na Kranjskem.

*** (Nov kataster). Znano je, kako čudno je narejen stari kataster za Kranjsko in da so vsled tega zemljiški davki krivično razdeljeni. Prihodnji mesec že pa se bode začel pregledovati stari kataster in se bode ves popravil. Delate bodo tri komisije, namreč v Ljubljani, v Novem mestu in v Kranju. Da bi le dobro izvršile svojo nalogo!

*** (Menjava vojakov). Kakor se sliši, zapustil nas bode polk „Meklenburg-Strelie“ in pride na njegovo mesto poprej laški, zdaj ogrski polk „vitez Frank“. En bataljon sedanjega polka pa ostane vse eno še tukaj, drugi pridejo na Reko.

*** (Gledišče.) V saboto 13. t. m. končala se je letošnja „saison“ in moramo priznati gosp. vodju Zöllnerju, da se je potrudil in storil, kar mu je bilo mogoče. Posebno smo imeli izvrstno opero, ktere že dolgo ni bilo v Ljubljani razun nekterih laških. S slovenskimi predstavami zopet ni bilo letos nič. Kako bo kaj na leto?

*** (Nesreče.) Une dni so potegnili iz Ljubljance moškega mrliča, ki je bil na glavi poškodovan. Pokazalo se je, da je bil nek železniški služabnik. Te dni pa je ustrelil nekega ljubljanskega gospoda gozdnar na polju necega kmečkega fanta. Kaj je bil pravi vzrok, in ali je res to v brambi storil, pokazala bode gotovo sodnijska preskava.

*** (Matica Slovenska). V preteklem četrtletju (januarja, februarja in marca meseca) pristopilo je k Matici 35 novih udov, namreč 5 ustanovnikov in 30 letnikov. Naj bi pač vsak domoljub skrbel, da pristopa vedno več udov in se nam krepko in čvrsto razvija Matica. Knjiga „Štiri letni časi“ z lepimi podobami ozaljšana obsegala bode kakih 15 pol in je polovica že tiskana; Erjavčeva „mineralogija“, tudi s podobami olepšana, šla je ravno v natis.

* Za gotovo se piše, da je Avgust Zang prodal svojo „prese“ („Presse“) nekemu društvu praških judov z vitezem Geitlerjem na čelu za 7—800.000 gld. To je gotovo dobra kupčija! Zana prej jo bo vredoval vrednik „Triesterice“, dr. Dreger, rojen Prus.

* Nek ogrski poslanec, ki menda spada k „tigrom“, rekel je pri ondanji obravnavi o splošnih zadevah, da on ne pozna družih, kot uravnavo reke Donave in pa živinsko kugo. „Čislajtanci“ naj bi pridno denar dajali za poravnavo struge in če Ogorom živinska kuga živino pokonča, naj bi je jim hitro kaj nakupili in podarili. — To so nekterim Madjarom splošne zadeve!

* (Potepuh.) V Celovcu je nekaj tednov v gostilnici „zum Sandwirth“ stanoval nek že bolj priletlen mož. Obnašal se je kot bogat grajšček na Ogerskem in denar prav po abotnem zapravljaval. Pridobil si je tudi neko žensko, ktero je prav bogato obdaroval; tudi obetal je je, da jo misli v zakon vzeti. Te dni pa je nanagroma zginil, ker je menda čutil, da mu nevarnost preti. In res prišel je iz Monakovega od tamošnje sodnije na našo policijo popis nekega človeka, ki je na sumu, da je generalu Hessu 26.000 gld. ukradel. Ta popis se je pa natanko prilegal gorej omenjenemu ptujcu. Policija ga išče, pa zve, da jo je v Pešto pobrisal. Torej hitro telegrafira v Pešto in tam jim je po sreči šlo, da so dobili tega človeka v svojo pest. Imenoval se je sam Kussow ali Bilsow, — prav za prav je pa le Janez Bauer, ki ga monakovska sodnija zasleduje in lovi. Poslal se je iz Pešte naravnost v Monakov, kjer ga čaka zaslužena kazen. V Celovcu pa so omenjene ženski pobrali vsa darila, ki jih je od tega potepuha sprejela. —

* Bivši vrednik časnika „Politik“ g. V. Kaspar, je bil pred 3 dnevi iz ječe izpuščen s tem pogojem, da ostane tako dolgo v Pragi, dokler traja preskava.

* Piše se, da misli slavni dr. Rieger zavolj političnih zadev na tuje potovati, dr. Pražak pa da pojde v Rim.

* V Parizu je umerl 13. t. m. nekdanji naš minister vojaštva general Frank.

* Ogrsko kronanje je zdaj odloženo na 26. majnika.

* „Š. Tovarš“ piše: Dobili smo iz Prage zadnji, XII. list Gerbičeve „Lire Sionske“. Sedaj je to delo celo. Spoznati moramo, da se je g. Gerbič zeló trudil, da bi s temi svojimi napevi vstrezal slovanskim učiteljem in pevcem, in je svojo nalogo tudi izvrstno izvrševal. Osupnjeni smo tedaj brali naznanilo, ki ga g. skladatelj v zadnjem listu tako le priobčuje: „Mnoga opravila in druge okoliščine me sedaj zadržujejo izdajati dalje „Liro Sionsko“. Prenehati moram ž njo toliko časa, da bom zopet utegnul jo nadaljevati. Naj mi torej nihče ne pošilja naročnine na II. tečaj pred, kakor razglasim, da pričnem to delo zopet izdajati. Kdor želi I. tečaj, ga še lahko dobi za 2 gold. Kdor bi si želel za ta tečaj še posebnega zavitka, ga lahko dobi, ako pošlje 10 kr. za razpošiljanje; zraven se mu tudi lahko priloži še enkrat II. list (za februar), ako je morda dobil prejšnjega nerazložno tiskanega.“

** (Pruska) je popred imela 5103-97 št. milj s 19.255.139 stanovavci; po lanski vojski pa sedaj ima 6432-69 št. milj s 23.591.598 ljudmi. Kako si je pomogla, ako pomislimo, da ona v Nemčiji zvonec nosi! Avstrija! ali se ti tudi med turškimi Slovani nadjaš boljše prihodnosti?

** (Velika Britanija.) L. 1864 je bilo na Angleškem rojenih 739.763 otrok, umerlo je pa 495.520 ljudi. V Škociji je bilo rojenih 112.445 otrok, umerli so pa 74.303 ljudje. Rojeni znašajo tedaj na Angleškem 3-65%, v Škociji pa 3-60%; zamerli pa na Angleškem 2-38%, v Škociji pa 2-35% vseh prebivavcev. Število rojenih kot zamerlih je rečeno leto prekosilo navadno posrednje število. Vseh prebivavcev so cenili sredi leta 1864 na Angleškem 20.772.000, v Škociji 3.118.700, v Irlandiji pa 5.764.543.

Irlandija je še leta 1841 štela 8.175.124 prebivavcev; leta 1861 pa še le 5.789.967. Med zahodnimi evropskimi deželami edina dežela, ktere število prebivavcev se od leta do leta znižuje. Strašna prikazen! Prečudna angleška svobodoljubnost, ki katoliške Irce tako strašno tlači in uničuje!

** (Kavkaški Čerkesi v Turčiji.) Po uradnih sporočilih, po statističnih tabelah naselitvene komisije Carigradske se je bilo že prvega pol leta 1864 na Turškem naselilo 318.068 kavkaških izselnikov. Prišlo jih je bilo v letih 1858, 1859, 1862, 1863 po kacijh 80.000; leta 1864 so se pa še bolj gnjetli izselniki v Turčijo in ker jih je na posled še kacijh 50.000 — 70.000 prišlo, je vseh Čerkesov na evropskem Turškem naseljenih kacijh 470.000. Sultanova vlada je Čerkesse sovornike naselila v Jedrenski, Šumenski, Silisterski pa Vidinski pokrajini, v Svistvu, Nikopolu, Ruščuku pa Dobruši, še več pa v pašaliki Niš pa Sredec in največ po Kosovem pa v Pristini. Zastoj jim je dala turška vlada v najrodovitnejših pokrajinah dosti lepega polja. Nemila osoda naših bratov Bulgarov! Koliko solz, koliko terpljenja, ko so vas tuji naselniki pa terdoserčni Turki iz lastnih koč pregnali, vam lastna polja vzeli in pičli košček kruha iz rok vam tergalil! Mila majka Slava!

** (Papeževa država.) Po uradnih sporočilih imajo sv. oče papež v pokrajinah Rim pa Comarca 1319'2 it. št. milj s 326.509 stanovavci Civita Vecchia 286'1 " " " 20.707 " Frossinone 555'4 " " " 154.559 " Velletri 430'0 " " " 62.013 " Viterbo 873'2 " " " 128.324 "

skup 3463'9 it. št. milj s 692.112 stanovavci. Rim (mesto) je imel o veliki noči 1864 vseh prebivavcev 203.896, s posadko in tuji pa 210.000 ljudi. Od velike noči 1863 do velike noči 1864 je bilo v Rimu rojenih 5305 otrok in sicer 2634 dečkov pa 2671 deklic; umerlo je rečeno leto 6028 ljudi. Čudne prikazni, zlasti ako se pomisli, da je zoper statistično pravilo bilo rojenih več deklic kot dečkov. Da je dosti več ljudi umerlo kot je bilo rojenih, se deloma da pojasniti iz žalostnih političnih homatij.

Med rimskimi stanovavci je bilo rečeno leto 4585 duhovnov, mihov pa odgojencev raznih cerkvenih zavodov, 4870 nun pa samostanskih odgojenk, 4495 židov pa 382 protestantov. Štiri desetine vseh prebivavcev živi v zakonu, med tem ko imajo druga glavna mesta evropska zakonskih ljudi le 1/10, ali k večjemu 3 desetine in pol. Občni zavodi so preživili 1% vseh ljudi.

Avstrijsko kmetijstvo — poljedelstvo pa živinoreja — v primeri z nekterimi evropskimi državami. „Pauvres paysans, pauvre royaume; pauvre royaume, pauvre souverain t. j. revni kmetje, revno kraljestvo; revno kraljestvo, revni kralj, zaklical je stari Quesnay o nesrečnih časih Ludovika XV., ko je popotovaje po osrednjem Francoskem opazoval žalostno stanje kmečkega ljudstva in videl, da je skorej na nič prišlo. Te besede imajo še dandanešnji polno veljavo. Zato bi imeli vsi resnični državniki, vsi zares zvedeni narodarji gledati na to, kako bi kmetijstvo povzdignili pa kmetovsko stanje zboljšali. Primerjaje vrednost raznih pridelkov in izdelkov vseh izobraženih držav naše zemlje vidimo, da cena kmetijskih pridelkov po večkrat prekosi ono vseh drugih pridelkov in izdelkov. Saj vendar cena vsega blaga, ki ga velika Britanija izvažajo, komaj znaša 10% poljskih pridelkov cele otoške države.

Sedaj cenijo kmetijske pridelke vsega cesarstva okoli 2080 milijonov gld. in sicer pride 1587 milijonov gold. na poljske pridelke, ostali pa na živinorejo. Kaki nasledki bi v javnem in družbinskem življenji nastopili, ko bi kmetijske pridelke toliko pomnožili, da bi njih cena za deset odstotkov vrednosti sedanjih pridelkov poskočila! Ta pomnožek bi iznašal več, kot je vredno ono blago, ki ga mi več izvažamo kot vvažamo, in skorej eno šestino vrednosti vseh naših obertnijskih izdelkov.

Ako pomislimo, kako rodovitna je zemlja našega cesarstva, kako ugodno je kmetijstvu njegovo podnebje i. t. d. in da hektara (1 = 1.727 avstrijskih oralov) daje le 10'3 hektoliter (1 = 1.636 avstr. vaganov) žita (razni pridelki primerjeni z vrednostjo reži), ko po Nemškem rodi 11, v veliki Britaniji 13'2 in v Belgiji celo 14'9 hektoliter, tako sprevidimo, da je pri bolj unmem kmetovanji mogoče kmetijske pridelke vsaj za

10% pomnožiti. Po zboljšanju kmetijstva moremo hrepeneti, ko bi se še tako terdno držali narodarskega pravila, da jih je komaj treba razvijati in razširjati, dokler veči povžitek, večja potreba ne tirja večega razvitka. Avstrijan eden k drugemu povžije namreč le 5'7 hektoliter, Prus pa potrebuje že 6'2. Vedeti pa je tudi treba, da se je vrednost vvoženih poljskih in vertnih pridelkov v letih 1861—1865 povežala od 12'181 do 14'445 milijonov goldinarjev. Pri vsem tem vžije Avstrijan eden k drugemu vsak dan le po 1'1 funt kruha enake vrednosti, med tem ko Nemeec ima po 1'34 funtov kruha.

Da se poljedelstvo pri nas z umnimi pripomočki prav lahko povzdigne na višo stopnjo, kaže tudi to, da se je preteklih 10 let od leta do leta naravno razvijalo. — Štatiistične preiskave kažejo, da se je cena izvoženih poljskih pridelkov in navadnih kmetovskih obertnijskih izdelkov od leta 1861—1865 pomnožila od 87'6—115'3 milijonov goldinarjev, vrednost vvoženega dotičnega blaga se je pa znižala od 93 na 88 milijonov in vendar je pomnoženo domače ljudstvo zmiraj več potrebovalo.

Še bolj bi se pa dala povzdigniti živinoreja. V Avstriji se nahaja na štirjaški milji le po 3796 domačih žival, na Pruskem pa po 5537, na Francoskem po 5950, v veliki Britaniji celo po 11.447 glav (Ruskih ne smemo vverstiti, ker zaradi neugodnega podnebja, zaradi zamerznjene ali s snegom pokrite zemlje i. t. d. ni povsod ugodno živinoreji; l. 1859 je bilo po 355 dom. živ. na št. m.). Cesarstva potreba tudi tirja velikega napredka v živinoreji, kajti v letu 1861—1865 so vpeljali živine za 15 milijonov gld. na leto; zlasti pa so za 6 milijonov gld. mastne in vozne živine več vpeljali kot iz cesarstva prodali. Iz tega se tudi vidi, da avstrijska živinoreja ne zadostuje povžitku mesa, ako ravno ga Avstrijanec eden k drugemu dosti manj sne, kot bi njegovemu zdravju dobro delo. Pri nas povžije eden k drugemu le po 18 kilogramov (1 = 1.786 austr. funtov), Nemeec pa po 25, Francoz po 26, in Anglež po 27 kilogramov. Nek slaven naravoslovec sedanjega časa, ki je preiskaval mnoga štatiistična sporočila o povžitku mesa pri raznih omikanih narodih, je rekel: Več mesa ko kak narod povživa; tem terdnejše volje je in tim večje politične izobraženosti in veljavnosti; množina mesnih jedil kaže tudi na blagostavanje njegove domačije.

Sila različne težave pa tlačijo razvitek našega kmetijstva; ovir je povsod na kupel! Najbolj pa brani krepkejšemu pa zdatnemu napredku poljedelstva, živinoreje kot raznega telesnega blagostanja duševna temota. Narod je treba izobraževati, res vspešno, namreč na narodni podlagi — izobraževati! Nerazumljive nemške besede robkati nam ne bo prineslo boljše prihodnosti! Nemci in Nemconi pojditte se tedaj solit z vašo nemško „špraho“ po slovenskih šolah!

Očitne dražbe.

Na Koroškem: Suharjeva km. v Šepeču c. 5988 gld., dr. 18. maja, 18. jun. in 18. jul. ob 11. dop. pri okr. sodn. v Celovcu; — Reidlerjeva kajza v Možburzi c. 881 gld., dr. 17. maja, 17. jun. in 17. jul. ob 11. dop. pri okr. sodn. v Cel.; — Zojzova v Kuči c. 1230 gld., dr. 24. apr., 24. m. in 19. jun. ob 10. dop. pri okr. gosp. v Svincu; Frelihova v Priblji vesi c. 2374 gld., dr. 27. apr., 1. jun. in 6. jul. ob 10. dop. pri okr. gosp. v Doberlivesi; — Dobričeva na Proboju c. 1167 gld., dr. 11. m., 15. jun. in 13. jul. ob 10. dop., kakor zgorej.

Na Kranjskem: Kmetija na Vrhniku z vso potrebščino vred c. 2850 gld., dr. 4. m. 5. jun. in 6. jul. ob 9. dop. pri okr. gosp. v Ložu; — km. v malih Ratečah c. 1690 gld., dr. 30. apr., 31. m. in 1. jul. ob 9. dop. pri okr. gosp. v Laščah; — km. na Goricah c. 2156 gld., dr. 8. m., 7. jun. in 9. jul. ob 9. dop. pri okr. gosp. v Kranju; km. v

(Mühlthalu) c. 13.700 gld., dr. 30. apr., 31. m. in 28. jun. ob 10. dop. pri okr. gosp. v Planini.

Na Štajerskem: Kajncarjevo posestvo na Lipnici c. 4500 gld., dr. 23. aprila, 23. maja in 24. jun. ob 9. dop. na domu; — Gnugeljnovo v Vildonu c. 1800 gld., dr. 3. m., 7. jun. in 5. jul. ob 11. dop. pri okr. gosp. v Vildonu; — Vudijaševo v zgornji Radgoni c. 630 gld., dr. 18. m., 18. jun. in 18. jul. ob 11. dop. pri ondotni gosposki.

Prazne službe.

Kontrolska sl. pri tobakovem skladišču v Brnu (735 gld.) do 1. maja pri dež. fin. vodstvu v Brnu; — oskrbniška pri gospodarstvu dež. fin. vodstva na Dunaju (1050 gld.) in 250 g. stanovnine, do 1. maja pri dotičnem vodstvu; — učiteljska pri farni šoli v Tulln-u na niže-avstrijskem (262 gld. s stanovanjem in drugimi pristranskimi dohodki do 10. maja pri dotičnem srenjskem predstojništvu; sl. srenjskega tajnika v Baden-u (800 gld.) do konca aprila pri ondotnem mestnem županu; — kontrolska pri tobakovem skladišču v Lincu (735 gld.) do 1. maja pri dotičnem dež. fin. vodstvu.

Srečkanje.

Pri srečkanju sreček od l. 1864 so 15. t. m. sledeče številke zadele: s. 1334 št. 83 dobi 220.000 gld.; s. 1111 št. 65. d. 15.000 gld.; s. 1952 št. 50 d. 10.000 gld.; s. 667 št. 78, s. 1111 št. 50 in s. 3751 št. 22 dobé po 5000 gld.; s. 767 št. 85, s. 3152 št. 67 in s. 3604 št. 66 dobé po 2000 gld.; s. 667 št. 100, s. 1334 št. 22, s. 1952 št. 29 in s. 3152 št. 11 in s. 3604 št. 76 dobé po 1000 gld. itd. itd.

Pri 43. srečkanju Waldsteinovih sreče so zadele sledeče številke: št. 82430 dobi 10.000 št. 86.829 d. 1500 gld.; št. 102.406 d. 1000 gld.; št. 30.077 in 52.404 d. po 500 gld.; št. 43.137, 44.282, 55.974 85.812 in 87.115 dobé po 100 gld. itd. itd.

Žitna cena.

v	pšenice		reži		ječm.		ovsa		turšica	
	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.
Mariboru	6	10	4	51	—	—	1	84	3	25
Celju	6	15	5	10	4	20	2	30	3	80
Ptjuju	5	92	4	18	3	24	1	75	3	—
Ljubljani	7	60	4	46	3	74	2	—	3	90
Kranju	7	15	4	46	—	—	2	10	3	80
Novem mestu	6	20	4	5	3	16	1	56	3	50
Celjovcu	8	36	5	80	6	—	2	53	4	60
Beljace	8	32	5	83	5	90	2	75	4	60
Terbižu	6	47	4	92	4	63	2	10	4	23
Varaždinu	—	—	4	10	3	36	—	—	3	35
Zagrebu	5	14	4	70	3	90	2	10	2	60
Sisku	7	20	—	—	—	—	1	80	3	65

Loterija.

17. aprila.

Gradec: 72 22 26 37 15.

Prihodnje srečkanje je 1. maja 1867.

Dunajska borsa 16. aprila:

Cesarski cekini	6.18	6.20
Krone	—	—
Napoleondorji (20 frankov)	10.50	10.51
Suvrendorji	—	—
Ruski imperijali	10.78	10.80
Zavezni tolarji	1.94	1.95
Srebro (ažijo)	129.25	129.75

Dunajska borsa 18. aprila 1867.

5% metalike	57.—
5% nacional	68.10
1860 derž. posoj	80.40
Bankine akcije	706.—
Kreditne	165.60
London	132.20
Novi zlati	6.23
Srebro	130.—